

Vokser Ruslands økonomi i virkeligheden?

Børsen den 7 mars 2024

Forleden udkom officiel statistik, der viste, at den russiske økonomi i 2023 var vokset med 3,6 pct., og at IMF vurderer en vækstrate på 2,6 pct. i år. Nyheden skabte en del forundring og bekymring, for hvordan kan det passe, at Rusland midt i en udmarvende angrebskrig kan præstere flot økonomisk vækst? Svaret er, at det kan heller ikke passe - og slet ikke ret lang tid længere.

Den første grund til at tage nyheden med et gran salt er, at økonomiske data fra planøkonomier er notorisk problematiske, og at Ruslands krigsøkonomi i stigende grad er en planøkonomi. Problemet har været kendt siden økonomen Warren Nutter, og flere efter ham, indså, at Sovjetunionens imponerende officielle vækst i 1950'ernes var et statistisk fatamorgana.

Først og fremmest er den værdi af Ruslands militærproduktion, der indgår i den officielle nationalindkomst, baseret på statsligt fastsatte priser. Priserne på militært materiel afspejler måske en politisk vurdering af deres værdi, men på ingen måde en økonomisk værdi.

I takt med at Rusland omstilles til ren krigsøkonomi, bliver varer med en 'rigtig' markedspris således erstattet af militærproduktion med en høj, men rent fiktiv værdi. Dét i sig selv booster landets officielle vækst, når militærudgifter fylder en tredjedel af statens udgifter og måske op til 10 pct. af hele økonomien, men svækker faktisk dets økonomiske formåen.

For det andet har landet et alvorligt problem med arbejdsudbud. Arbejdsløsheden er p.t. omkring 3 pct., og ansatte i særligt militærsektoren har konstant overarbejde. På samme tid er op mod en million yngre mennesker flygtet ud af landet. På kort sigt kan man få folk til at arbejde ekstra hårdt i en krigsøkonomi for at erstatte dem, der 'mangler', men på lidt længere sigt vil selv høje lønninger ikke hjælpe på faldende produktivitet og blot blive til inflation.

Det tredje element er netop inflationen, der umiddelbart kan virke lav i forhold til stigende lønninger og pensioner, og en svækket rubel, der har gjort importerede varer ca. 20 pct. dyrere. Men den officielle inflation på 6,5 pct. er et resultat af to forhold: En centralbank, der arbejder hårdt for at undgå accelererende priser, og et meget simpelt fænomen.

Når bestemte varer helt forsvinder fra almindelige supermarkeder, kan deres priser naturligvis ikke stige. Den moderate inflation er således en konsekvens af et mere alvorligt mangelproblem. På længere sigt mangler Rusland i dag i voldsom grad investeringer i dets ikkemilitær sektorer. Det er derfor kun et spørgsmål om tid, inden den manglende realvækst begynder at slå til i selv de officielle tal.

Som Berlingskes Ulrik Bie formulerede det forleden, er Rusland i stadig stigende grad et økonomisk korthus. I det tilfælde skal man være ekstremt påpasselig med at fortolke økonomisk information, som om Rusland var et normalt land.

Christian Bjørnskov